MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-13 ta' April, 2007

Citazzjoni Numru. 101/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fis-17 ta’ Marzu, 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti kienu ngħaqdu fiż-żwieġ nhar is-17 ta’ Jannar tas-sena 1999 (Dok. A);

2. Illi minn dan iż-żwieġ il-kontendenti ma kellhomx tfal;

3. Illi l-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, u fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li għamlitha impossibbli għall-kontendenti li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ u dan ai termini tal-artikolu 19 (1) (d) tal-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

4. Illi l-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat minħabba l-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, u tad-dritt għall-att taż-żwieġ u dan ai termini tal-artikolu 19(1f) tal-Kapitolu 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

5. Illi minħabba r-raġunijiet permessi u minħabba raġunijiet oħra kontemplati fl-Att XXXVII tal-1975 li jirregola ż-żwiġijiet, iż-żwieġ bejn il-kontendenti kien null u bla effett fil-liġi.

Jgħid għalhekk l-intimat għar-raġunijiet premessi għaliex ma għandhiex dina l-Onorabbli Qorti;

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ kuntrattat bejn il-kontendenti fis-17 ta' Jannar, 1999 huwa null u bla effett fil-liġi ai termini tal-Art. (1d) u (1f) tal-Att XXXVII tal-1975 tal-Liġijiet ta' Malta.

2. Tordna li dina n-nullita' tiġi reġistrata fuq l-att taż-żwieġ relattiv fuq indikat.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li jibqa' nġunt minn issa għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fis-26 ta' Mejju, 2006 li permezz tagħha l-konvenut espona bir-rispett;

1. Illi l-intimat jaqbel mat-talbiet rikorrenti u cioe' li ż-żwieġ kuntrattat bejniethom fis-17 ta' Jannar, 1999, huwa null u bla effett fil-liġi ai termini tal-Artikoli 19 (1) (d) u 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

2. Illi l-intimat jaqbel ukoll li fl-eventwalita' li ż-żwieġ jiġi ddikjarat null u bla effett, tali nullita' għandha tiġi rreġistrata fuq l-att taż-żwieġ;

3. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits tal-partijiet u ta' omissis.

Rat il-verbal tas-seduta tat-30 ta' Marzu, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza wara li trattat l-Avukat ta' l-attriċi.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1999 a bażi tal-artiklu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut kif ingħad jaqbel mat-talba attriċi.

Naturalment pero' kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament*

wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-

annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Is-sub-inċiżi tal-Artiklu 19 (1) ċitati mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jirriżulta li l-konvenut ma kienx, għall-inqas fiż-żmien tal-għoti tal-kunsens, ippreparat suffiċjentement għall-ħajja miżżewġa u kien għadu dipendenti wisq fuq ommu biex jieħu ċerti deċiżjonijiet. L-attriċi da parti tagħha kien messha rrealizzat dan iżda bħal ma jiġri ħafna drabi, indunat tard wisq.

Naturalment dwar x'ġara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm indizji serji li jindikaw li ż-żwieġ kien null. Il-partijiet in fatti nfirdu wara ċirka sena biss miżżewġin u ma kellhomx tfal. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u*

cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-subinċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument tal-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirraviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat in-nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibilita' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti fil-waqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att posittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Minn eżami tal-affidavit tal-attur jidher ċar li l-kunsens kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti fil-kawża <u>Nicholas Agius vs Rita Agius</u> (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi*

stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew

addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Kif gia' ingħad fil-każ odjern il-Qorti tħoss li hemm indizji suffiċjent li jwassluha biex tgħid li fil-każ in eżami ż-żwieġ huwa null għar-raġunijiet imsemmija.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ imsemmi kuntrattat fis-17 ta' Jannar, 1999. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------